

FinnAust Mining Southern Oy
c/o FinnAust Mining Management
Kummunkatu 34
83500 OUTOKUMPU

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Teyrisuo NE ja SW 1-2

Hakija FinnAust Mining Southern Oy
OUTOKUMPU

Yhteystiedot:
FinnAust Mining Management
Kummunkatu 34
83500 OUTOKUMPU

Lisätietoja antaa:
Urpo Kuronen, puh. 040 483 8510

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 19.4.2010 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Kaivosviranomaisen on tarkistanut karttajärjestelmän avulla hakemuksessa ilmoitetut pinta-ala- ja tilatiedot ja tehnyt tarvittavat korjaukset kyseisiin tietoihin.

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 22.9.2010; 18.11.2010.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 21.6.2010 esteettömyystodistus
- 12.11.2010 kartta
- 12.1.2011 kartta
- 18.1.2012 kartat (3 kpl), paikatietoaineisto sähköisenä, tutkimussuunnitelma, maanomistaja-, rajanaapuri-, tila- ja pinta-ala tiedot

- 4.1.2013 kartta

Hakemuksen käsittely

Hakija on samanaikaisesti hakenut valtausta usealle vierekkäin/lähekkäin sijaitsevalle alueelle.

Haetut alueet muodostavat yhden kokonaisuuden, joka käsitellään yhtenä hakemuksena. Samat henkilöt voivat olla asianosaisia samoin perustein usean alueen osalta. Hakijan toimittamassa esteettömyystodistuksessa, kaivoskivennäisiä koskevassa otaksumassa tai tutkimusten arvioitua määrää ja laatua koskevassa selvityksessä ei eritellä asioita yksittäisten valtausalueiden osalta. Haettu aluekokonaisuus käsitellään ja ratkaistaan yhdellä päätöksellä.

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Outokumpu (309)

KaivNro 8958/1; valtausalueen nimi: Teyrisuo NE

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
309-406-114-19	Kolehmala	Sysmä	18,84
309-406-126-39	Mutakorpi	Sysmä	22,61
309-406-155-0	Kivikko	Sysmä	18,60
309-406-180-1	Kolehmala	Sysmä	0,20
309-406-26-112	Teyripuro I	Sysmä	3,80
309-406-26-113	Teyripuro	Sysmä	7,66
309-406-27-174	Majakumpu	Sysmä	6,44
309-406-58-16	Kangasala	Sysmä	0,66
309-406-58-17	Teyrisuo	Sysmä	12,17
309-406-88-0	Koivula	Sysmä	2,11
		Yhteensä ha	93,09

KaivNro 8958/2; valtausalueen nimi: Teyrisuo SW 1

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
309-406-114-19	Kolehmala	Sysmä	6,66
309-406-114-22	Luulampi	Sysmä	23,41
309-406-4-84	Lehmähaka	Sysmä	4,26
		Yhteensä ha	34,33

KaivNro 8958/3; valtausalueen nimi: Teyrisuo SW 2

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
309-406-114-19	Kolehmala	Sysmä	7,70
309-406-180-1	Kolehmala	Sysmä	8,81
		Yhteensä ha	16,51

Valtausalueiden pinta-ala on yhteensä 143,93 ha.

Valtauskohtaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Haetun valtausalueen välittömässä läheisyydessä on Mondo Minerals Oy:n kaivospiiri KaivNro 1852 Vuonos, jolle on myönnetty kaivoskirja 22.6.1971.

Esteettömyystodistus

Hakemusasiakirjoihin sisältyvän todistuksen mukaan haetulla alueella ei ole kaivoslain (503/1965) 6 §:n mukaisia valtauksen esteitä.

Esteettömyystodistuksen mukaan valtausalueen keskellä on suurehko maa-ainesten ottamisalue (sorantoalue, jossa suoritetaan murskausta), mikä on paikallisen betonielementtitehtaan käytössä.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: koboltti, kupari, nikkeli.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 6.11.2013 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituille tahoille.

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 20.12.2013 saakka alueen kunnanvirastossa sekä Tukesin kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 20.12.2013.

Hakemuksen vireillä olosta on ilmoitettu:
11.11.2013 Outokummun Seutu lehdessä
11.11.2013 Virallisessa lehdessä

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 8958/1	Teyrisuo NE
2. Kaivosrekisterinumero 8958/2	Teyrisuo SW 1
3. Kaivosrekisterinumero 8958/3	Teyrisuo SW 2

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Valtausalueella sijaitsevalta kiinteistöltä RN:o 309-406-114-22 Luulampi on hakemuksesta suoritettun kuulemisen jälkeen luovutettu määräala, jonka luovutus on rekisteröity 17.5.2014. Määräalaa ei tämän päätöksen päivämäärään mennessä ole erotettu kiinteistöstä. Tukes ei ole hakemuksesta suoritettun kuulemisen jälkeen kuullut erikseen määräalan luovutuksensaajia, koska hakemuksesta suoritettusta kuulemisesta on tiedotettu hallintolain (434/2003) 62 §:n mukaisesti yleistiedoksiantona.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla. Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Virallisessa lehdessä ja Outokummun Seutu -sanomalehdessä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 50 52127.

Maria Kivi
ylitarkastaja

Meeri Myllykangas
ylitarkastaja

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Alueella tiedetään olevan kuparia, nikkeliä ja kobolttia, koska kivilajit ovat samanlaiset kuin vieressä olevien Outokumpumalmien kivilajit.

Outokumpu Oy on suorittanut kairauksia sekä geofysiikan ja geokemian töitä valtausalueella ja näissä tutkimuksissa on todettu että alue on malmipotentialinen. Magnus Minerals Oy on hankkinut kaikki alueen tutkimusaineistot [Tukesin huomautus: hakemus on siirretty Magnus Minerals Oy:ltä FinnAust Mining Southern Oy:lle 20.6.2011].

Alueella on tehty seuraavia tutkimuksia:

- Vanhan kairausdatan digitointi, 3D-mallinnus ja uusintatulkinta
- Vanhan geofysiikkadatan digitointi ja uusintatulkinta
- Geologiset/rakennegeologiset uusintatulkinnat
- Alustava lohkare-etsintä ja näytteiden analysointi
- Magneettisia maastomittauksia osassa aluetta
- Osana FinnAustin kesällä 2012 suorittamaa laajempaa ZTEM-lentomittausprojektia, myös Teyrisuo-alueen yli tehtiin yksi mittausprofiili
- Talvella 2012 alueella kairattiin FinnAustin toimesta 7 syväreikää (1 profiili, yhteensä n. 1970 m); kaikki reiät lävistivät huomattavan määrän Outokumpu-assosiaatioon kuuluvia kivilajia; kaikki reiät mitattiin DigiAtlantis EM -reikämittauskalustolla; tutkimukset on suoritettu maanomistajien luvilla
- Vanhan moreenidatan geokemialliset uusintatulkinnat

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Alueelle on suunniteltu seuraavia tutkimuksia:

- Teyrisuo-alueella tehdään vanhan geofysiikkadatan yksityiskohtaiset uusintatulkinnat ja näiden tulosten vertailut uuteen ZTEM-dataan.
- Syväkairauksia jatketaan. Kairauksia on maasto-olosuhteiden takia (suoalue) mahdollista suorittaa ainoastaan talviaikaan. Suunnitellut kairaukset suoritetaan maanomistajan luvalla ja kairausalueelle tehdään talvitie.
- Ensimmäisessä jatkokairausvaiheessa syvennetään arviolta kaksi tai kolme vuoden 2012 aikana kairatuista rei'istä n. 700–800 metriin syvyyteen. Kairausten tarkoituksena on selvittää n. 500–600 metrin syvyydessä näkyvän ZTEM-anomalian aiheuttaja. Ensimmäisen vaiheen lisäkairauksista päätetään reikäsyvennystulosten perusteella.
- Suoritetaan mahdollisesti geofysikaalisia jatkotutkimuksia (lento- ja/tai maastomittauksia).
- Seuraavan kairausvaiheen kairauspaikat ja reikämäärä täsmentyvät mm. geofysikaalisten uusintatulkintojen/jatkotutkimusten sekä kairausvaiheen tulosten perusteella. Tutkimussuunnitelman mukaan lisäreikiä kairataan jo kairatun profiilin koillis- ja lounaispuolelle (pääosin myös talvikohteita). Suorana Outokumpujakson jatkeena, Teyrisuon lounaispuolella sijaitsevan Kumpu-alueen (valtaushakemus KaivNro 9066) lopulliset kairaus-suunnitelmat tehdään Teyrisuo-alueen tulosten perusteella.
- Syväreiät mitataan tarpeen mukaan DigiAtlantis EM -reikämittauskalustolla.
- Kaikki kairasydämet analysoidaan kannettavalla Niton XRF analysaattorilla (mittausväli 10 – 20 cm) ja mag.susk. mittarilla (mittausväli 1 m). Osa näytteistä analysoidaan laboratoriossa.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

Outokummun kaupunki

Teyrisuo NE ja SW1-2 -alueilla on voimassa Joensuun seudun yleiskaava 2020, jossa valtaus-alueille on osoitettu maa- ja metsätalousaluetta, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU), soranottoaluetta (EO/so) sekä maa- ja metsätalousaluetta (M). Lisäksi osa ko. valtausalueesta on pohjavesialuetta (pv-2).

Kumpu W ja E -valtausalueet sijoittuvat Outokummun nykyisen asemakaavoitetun ja rakennetun taajamarakenteen sisälle sekä tulevaisuuden reservi- ja laajenemisalueille. Tuleva kaivostoiminta tulisi aiheuttamaan huomattavaa haittaa alueen asumisen ja työpaikkatoiminnan järjestämiselle ja alueiden kehittämiseksi. Teyrisuon valtausalueet sijoittuvat osittain pohjavesialueelle. Edellä esitettyjen seikkojen nojalla kaupunki vastustaa valtauksia Kumpu W ja E sekä Teyrisuo NE ja SW1-2.

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on tutustunut kyseiseen valtaushakemukseen ja toteaa, että valtausalueilla ei sijaitse:

- Natura 2000 -verkoston alueita;
- luonnonsuojelualueita;
- perusteilla olevia luonnonsuojelualueita;
- suojeluohjelma-alueita;
- muita suojelualueita;
- valtakunnallisesti merkittäviä tai muutoin suojeltuja maisema-alueita.

Haetulla valtausalueella ei ole tiedossa olevia:

- suojeltuja luontotyyppejä
- suojeltujen eliölajien esiintymiä.

Valtausalueet sijaitsevat huomattavalla osallaan Onkilammensärkkien vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella (luokka II). Hakemuksen mukaisessa malminetsinnässä on otettava huomioon ympäristönsuojelulain säännös pohjaveden pilaamiskiellosta (ympäristönsuojelulaki 1 luku 8 §) ja vesilain säännökset vesitaloushankkeen luvanvaraisuudesta (vesilaki 3 luku 2-3 §) sekä ilmoitusvelvollisuudesta valtion valvontaviranomaiselle (vesilaki 2 luku 15 §). Edellä mainitut lait ovat soveltuvien osin voimassa myös pohjavesialueiden ulkopuolella.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

Pielis-Invest Oy (kiinteistöjen RN:o 309-406-180-1 ja 309-406-88-0 Koivula maanomistajana)

(kiinteistön RN:o 309-406-114-19 Kolehmalma maanomistajina) sekä

(kiinteistön RN:o 309-406-126-39 Mutakorpi maanomistajana) ja

Pielisen Betoni Oy

Valtaushakemus kohdistuu alueelle, jossa sijaitsee Pielis-Invest Oy:n omistama soranotto-alue, jossa ottotoimintaa harjoittaa Pielisen Betoni Oy ja suorittaa myös murskaustoimintaa. Soranottoalue on alueen vieressä sijaitsevan betonielementtitehtaan tuotannon kannalta

välttämätön alue. Osalla alueesta soranotto on vastikään aloitettu, osalla alueesta soranottoa ei ole vielä aloitettu.

Pielisen Betoni Oy ja Pielis-Invest Oy edellyttää, että sen omistaman alueen käyttömahdollisuuksia ei rajoiteta eikä laillisia oikeuksia vaaranneta valtaushakemuksen tai mahdollisten myöhempien hakemusten johdosta. Malminetsintätyöhön ryhtyvän on vastattava kaikista työstä aiheutuvista haitoista.

Yhtiöt eivät vastusta valtaushakemusta, mutta muistuttaa soranottoalueen olevan elinkeinotoiminnan kannalta merkittävä alue, jonka käyttö soranottoalueena on lupapäätöksissä turvattava koko alueen suunnitellun käyttöajan ajaksi.

Lisäksi huomautamme, että valtaushakemuksen kohteena olevan alueen naapurikiinteistöinä sijaitsee allekirjoittajien asuinkiinteistöjä, joille aiheutuva haitta on korvattava.

Haitoista aiheutuvien korvausten varmistamiseksi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on edellytettävä hakijalta riittävää vakuutta ottaen huomioon alueen käyttö merkittävänä elinkeinotoiminnan alueena.

Hakijan vastine

Outokummun kaupunki

Perustelut

Lainsäädäntö

Uuden kaivoslain (621/2011; "UKaivL") 178 §:n mukaan ennen UKaivL voimaantuloa vireille tulleet hakemusasiat "käsitellään ja ratkaistaan noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä", ellei siirtymäsäännöksistä muuta johdu. Ottaen huomioon UKaivL siirtymäsäännökset, kaupungin lausunnossa esitetyn vastustuksen kannalta ratkaiseva säännös on KaivL 6§.

KaivL 6 §:n 1 momentin 8-kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa ilman erityistä syytä asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, jos kunta vastustaa sitä alueiden käyttöön liittyvästä pätevistä syistä. Kohtaa koskevan hallituksen esityksen (HE 148/2000vp) mukaan esityksellä parannettaisiin maankäytön kokonaisvaltaista suunnittelua ja kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa maankäytön suunnitteluun. Perusteluissa ei oteta kantaa siihen, mitä on pidettävä alueiden käyttöön liittyvänä pätevänä syynä taikka erityisenä syynä.

UKaivL 46 §:n 1 momentin 7-kohta sisältää samankaltaisen säännöksen, jonka mukaan malminetsintä lupaa ei saa myöntää alueelle, jonka osalta kunta vastustaa malminetsintä- tai kullanhuuhdontaluvan myöntämistä kaavoituksesta johtuvasta tai muusta alueiden käyttöön liittyvästä pätevistä syistä, jollei luvan myöntämiselle ole erityistä syytä. Vaikka UKaivL ei sovellukaan Teyrisuo NE ja SW 1-2 valtaushakemusten käsittelyyn, sen hallituksen esityksen (HE 273/2009vp) perusteluista voidaan hakea johtoa arvioitaessa alueiden käyttöön liittyvän pätevän syyn taikka erityisen syyn sisältöä.

Alueiden käyttöön liittyvillä pätevillä syillä voidaan UKaivL hallituksen esityksen mukaan pitää lähinnä vireillä olevaa kaavoitusta, jossa alueelle on suunniteltu käyttötarkoitus, jota mal-

minetsintä tai kullanhuuhdonta vaikeuttaisi. Toisaalta kyseeseen voisivat tulla myös luvan mukaisen toiminnan kanssa yhteen sopimattomalla, jo käynnistettäväksi suunnitellulla tai muulla maankäyttötärpeellä taikka erityisillä luonto- tai kulttuuriarvoilla. Esitöiden mukaan tällaiselle pätevälle syyllä annettaisiin keskeinen merkitys päätöksenteossa, joskin tulkinnassa on otettava huomioon, että malminetsintäluvan voimassaoloaika voidaan tarvittaessa rajoittaa siten, ettei luvasta aiheudu haittaa tai häiriötä alueiden käyttöön liittyvän pätevän syyllä kannalta. Ottaen huomioon mitä valtauksen esteistä säädetään, alueiden käyttöön liittyvä pätevä syy täytyy olla jokin intressi, mikä ei tule nimenomaisesti huomioiduksi valtauksen esteiden kautta.

Edelleen, UKaivL hallituksen esityksen mukaan erityisenä syynä voitaisiin pitää lähinnä tärkeään yleiseen etuun liittyviä perusteita, esimerkiksi yhteiskunnan raaka-ainehuoltoon tai alueelliseen kehittämiseen liittyviä malmivarantojen kartoitustarpeita.

Kaupungin lausunto

Kaupunki on lausunnossaan todennut, että Teyrisuo NE ja SW 1-2 -valtausalueilla on voimassa Joensuun seudun yleiskaava 2020, jossa valtausalueille on osoitettu maa- ja metsätalousaluetta, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU), soranottoaluetta (EO/so) sekä maa- ja metsätalousaluetta. Lausunnossaan kaupunki toteaa, että ”tuleva kaivostoiminta tulisi aiheuttamaan huomattavaa haittaa alueen asumisen ja työpaikkatoiminnan järjestämiselle ja alueiden kehittämiseksi. Teyrisuon valtausalueet sijoittuvat osittain pohjavesialueelle. Edellä esitettyjen seikkojen nojalla kaupunki vastustaa valtauksia”.

Ei alueiden käyttöön liittyviä päteviä syitä

FinnAust korostaa, että malminetsintätyö on pitkäjänteistä työtä, jossa tarkoituksena on löytää taloudellisesti kannattavasti hyödynnettävä mineraaliesiintymä. Arviolta noin yksi tuhannesta malminetsintäprojektista johtaa varsinaisen kaivostoiminnan aloittamisen suunnitteluun. Malminetsintän harjoittaminen tietyllä alueella ei siten tarkoita, että alueella vääjäämättä tulisi harjoittamaan myös kaivostoimintaa. Nyt käsillä oleva valtaus ei mahdollista mahdollisesti löydettävän mineralisaation hyödyntämistä.

Teyrisuo NE ja SW 1-2 -valtausalueet sijaitsevat Outokummun (Keretin) ja Vuonoksen vanhojen kaivosten välissä. Aikaisempi malminetsintä alueella on pääasiassa keskittynyt alueen kallioperän pintaosien (<500m) testaamiseen. FinnAust hakee Teyrisuo NE ja SW 1-2 valtauksia suorittaakseen syvämalminetsintää noin 500-1000m syvyydessä. Syvämalminetsinnässä menetelminä käytetään geofysiikkaa ja syväkairausa. Kyseiset menetelmät eivät aiheuta merkittävää häiriötä alueella olevalle asutukselle. FinnAust sopii kairauspaikat erikseen maan- ja tontinomistajien kanssa mahdollisten häiriöiden minimoimiseksi.

Valtauksen myöntäminen alueelle ei vaikuta kyseisten alueiden omistajien oikeuteen käyttää omistamiaan alueita hyväkseen haluamallaan tavalla. FinnAustin sille mahdollisesti myönnettävillä valtauksilla suunnittelema malminetsintä ei vaikeuta aluetta koskevan yleiskaavan toteuttamista. Valtausalueet sijoittuvat osittain Olkilammensärkkien II-luokan pohjavesialueelle. Asiassa on otettava huomioon, ettei kyseinen pohjavesialue ole luokituksensa perusteella aktiivisessa käytössä. FinnAust huomauttaa, että malminetsintä antaa myös lisätutkimusta pohjavesiesiintymistä, joiden rajaukset perustuvat Suomessa pääosin ylimalkaiseen karttatarkasteluun, jolloin geologiset tutkimukset alueelta tarjoavat myös lisätietoa pohjavesien suojelun näkökulmasta.

FinnAust katsoo, että malminetsintä ja kairaus voidaan suorittaa siten, että kairauksesta ei aiheudu haittaa pohjavesialueelle. Erityistoimenpiteistä kuten esimerkiksi kairaterän huuhteluvien ja siinä olevan kiintoaineksen pois kuljettamisesta ja reikien tulppauksesta voidaan sopia aina ELY-keskuksen kanssa ennen työn alkamista.

Suhteellisuusperiaate edellyttää, että kaikki viranomaisten toimet tulee olla oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Se, että kaupunki vastustaa valtauksen myöntämistä mahdollisen tulevan kaivostoiminnan aiheuttamien häiriöiden vuoksi, ei täytä suhteellisuusperiaatteen asettamia vaatimuksia asiassa, koska valtaus ei mahdollista mahdollisesti alueelta löytyvän mineralisaation hyödyntämistä. Valtauksen vastustaminen tilanteessa, jossa mahdolliset häiriöt voidaan hanketta lupaehdoin muotoamalla ehkäistä, ei liioin täytä suhteellisuusperiaatteen asettamia vaatimuksia. FinnAust katsookin, että mahdolliset malminetsinnästä aiheutuvat häiriöt voidaan ottaa asianmukaisesti huomioon valtauksille annettavissa lupamääräyksissä.

Yllä esitetyn perusteella kaupungin lausunnossaan esittämät alueiden käyttöön liittyvät syyt eivät ole päteviä sillä tavalla, että kaupungin vastustus estäisi valtausten myöntämisen alueille. Esitetyt syyt eivät kuulu valtaushakemusten osalta tehtävän laillisuusharkinnan piiriin.

Valtauksen myöntämiselle on erityinen syy

Haetut valtaukset sijoittuvat niin kutsutulle Outokummun jaksolle. Kyseinen jakso on maailmankuulu rikkaista monimetallimalmeistaan (Cu+Zn+Co+Ni+Au) ja jaksolta on aiemmin löydetty Outokummun (Keretin), Vuonoksen, Perttilahden ja Kylylahden malmiesiintymät. Outokummun (Keretti) kaivos oli toiminnassa noin 80 vuotta, Vuonos 14 vuotta ja Kylylahti aloitti toimintansa vuonna 2012. Perttilahti on vielä hyödyntämätön mineraaliesiintymä. Aluetta ja erityisesti Outokummun (Keretti) kaivosta voidaan pitää suomalaisen vuoriteollisuuden perustana. Alue on erityisen potentiaalinen uuden malmiesiintymän löytämiseksi. Geofysikaaliset ilmiöt nyt käsillä olevien valtaushakemusten alueella ovat hyvin samanlaisia kuin Outokummun (Keretti) kaivoksen sekä Vuonoksen kaivoksen alueilla.

Yllä esitetyn perusteella FinnAust katsoo, että mahdollisen merkittävän mineralisaation löytyminen on perustellusti mahdollista. Mahdollisella merkittäväällä mineralisaatiolla olisi merkittävä kansan- ja aluetaloudellinen merkitys sekä yhteiskunnan raaka-ainehuollon että alueellisen kehittämisen kannalta. Näin ollen alueen mineraalivarannon kartoittamiselle on erityinen tarve.

Mikäli Tukes vastoin FinnAustin käsitystä katsoisi kaupungin esittämien syiden olevan alueiden käytöllisesti päteviä, FinnAust katsoo, että valtausten myöntämiselle on erityinen syy ottaen huomioon alueen malmipotentiali ja malminetsinnän vähäiset vaikutukset sekä kaavoituksen toteuttamiselle että muulle alueidenkäytölle.

Yllä esitetyn lisäksi FinnAust osallistuu vuonna 2013 alkaneeseen Geologian tutkimuskeskuksen koordinoimaan tutkimusprojektiin, jossa pyritään kehittämään syvämalminetsintään liittyvää teknologiaa Outokummun alueella. Projektin tuloksia voidaan hyödyntää täysimääräisesti vuoden 2015 jälkeen. Hakijan valtaushakemusalueilla suunnittelemaat malminetsintätoimet tulevat hyödyntämään projektin tuloksia ja voivat vaikuttaa merkittävästi tulosten käyttökelpoisuuteen laajemmin.

Lopuksi

Kaupunki vastustaa valtausten myöntämistä FinnAustille alueidenkäytöllisillä syillä, jotka liittyvät mahdolliseen tulevaan kaivostoimintaan ja valtausalueiden sijoittumiseen II-luokan pohjavesialueille. Nyt kyse on malminetsinnästä, joten kaupungin esittämiä vastustusperusteita ei voida pitää pätevinä alueiden käyttöön liittyvinä syinä, jotka estäisivät valtauksen myöntämisen FinnAustille. Toisaalta, jos kaupungin vastustukselle katsottaisiin olevan päteviä alueiden käyttöön liittyvät syyt, ottaen huomioon malminetsinnän vähäiset vaikutukset kaupungin kaava-alueiden toteuttamiseen sekä asumiseen muutenkin, FinnAustin valtaushakemusten hyväksymiselle on erityisiä syitä.

Lopuksi FinnAust haluaa huomauttaa, että mikäli valtaushakemusalueelta löydettäisiin merkittävä mineralisaatio, sen hyödyntäminen olisi mahdollista toteuttaa ainoastaan maanalaisena kaivostoimintana. Kyseisen mahdollisen mineralisaation louhiminen ei siten aiheuttaisi merkittävää häiriötä alueen asukkaille, koska maanalainen louhinta tarjoaisi laajempia mahdollisuuksia sovittaa yhteen aluetta koskevat erilaiset maankäytölliset intressit.

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunto

Mainitut ympäristönsuojelulain (1 luku 8 §) ja vesilain (3 luku 2-3 § ja 2 luku 15 §) säännökset otetaan malminetsintätyössä huomioon. Suunnitellut näytteenottoaikat (kairauspaikat) ilmoitetaan kartalla ennen työn aloittamista paikalliselle ELY-keskukselle. Jos kairauksia suoritetaan Onkilammensärkkien pohjavesialueella (luokka II), on tarpeen mukaan mahdollista käyttää suljettua kairausvedenkiertoa ja kairauksissa syntyvä hieno kiviaines voidaan kuljettaa pois kairauspaikalta. Kaikki syväreitit myös tulpataan.

Pielisen Betoni Oy ja Pielis-Invest Oy

Suunniteltu malminetsintätyö (syväkairaus, geofysikaaliset mittaukset) ei rajoita alueen käyttömahdollisuuksia, kuten esimerkiksi soranottoa, millään tavalla. FinnAustin toimintatapaan kuuluu aina läheinen yhteydenpito maanomistajiin ja siksi esimerkiksi kairakoneen käyttämät maastoreitit sekä kairausveden ottopaikat suunnitellaan aina yhteistyössä maanomistajien kanssa. Koska pyrimme pääasiallisesti ottamaan näytteitä kalliosta kairaamalla, alueelle ei ole suunnitelmassa tehdä tutkimuskaivantoja.

Valtausalueen läheisyydessä olevat talot otetaan huomioon ja pihapiirissä ei suoriteta tutkimustöitä ilman maanomistajan suostumusta. FinnAust korvaa mahdolliset malminetsintätyön yhteydessä syntyvät puusto- ja maastovahingot täysimääräisesti maanomistajille paikallisen Metsänhoitoyhdistyksen edustajan arvion perusteella. Myös mahdolliset tiestövahingot korvataan/korjataan täysimääräisesti. Tutkimusalueiden luontoarvot otetaan aina huomioon. Haluamme myös korostaa, että suunniteltu malminetsintätyö (syväkairaus, geofysikaaliset mittaukset) ei vaaranna alueen pohjavettä tai vesistöjä. Maanomistajia informoidaan tutkimusten eri vaiheissa.

Yleisesti voidaan todeta, että luonnonsuojelulait, luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajit ja liitteen IV (b) kasvilajit sekä rauhoitetut kasvit ja eläinlajit otetaan malminetsintätyössä aina huomioon. Koska kairauspaikat ilmoitetaan kartalla ennen työn aloittamista ELY-keskukselle, voidaan vielä varmistaa, ettei ko. paikalla tai sen välittömässä läheisyydessä ole suojeltuja eläin- tai kasvilajeja.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (621/2011) 178.2 §:ssä säädetään, että tämän lain voimaan tullessa vireillä olevissa asioissa noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei kaivoslain (621/2011) 19 luvussa toisin säädetä.

Kaivoslain (503/1965) 4.1 §:n mukaan sen, joka haluaa käyttää lain mukaista oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määrittämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mukaan valtauskirjan saatuun hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaan.

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 2-kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla valtausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteistöjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei lain 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä ole.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täydentämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrättyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisena ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain (434/2003) 22 § täydentää kaivoslain (503/1965) 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estettä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa (503/1965) säädetyt edellytykset.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voidaan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus lain 3 luvussa säädetyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Luonnonsuojelulain määräykset

Kaivoslain (503/1965) 71.2 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain (1096/1996) 4, 9, 39, 42, 47–49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Kaavoitustilanne

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 8-kohdan (1102/2000) mukaan valtausta ei saa suorittaa (valtauksen esteet) ilman erityistä syytä asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, jos kunta vastustaa sitä alueiden käyttöön liittyvästä pätevästä syystä.

Kaivoslain (503/1965) edellä tarkoitettua muutosta (1102/2000) koskeviin esitöihin (HE 148/2000 vp) kirjattujen yleisperustelujen mukaan lainmuutoksen tarkoituksena on parantaa kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa maankäytön suunnitteluun.

Haetuilla valtausalueilla Teyrisuo NE ja SW 1-2 on kokonaisuudessaan voimassa oikeusvaikutteinen Joensuun seudun yleiskaava 2020, jossa valtausalueille on osoitettu maa- ja metsätalousaluetta, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU), soranottoaluetta (EO/so) sekä maa- ja metsätalousaluetta (M). Lisäksi osa ko. valtausalueesta on pohjavesialuetta (pv-2). Outokummun kaupunki on vastustanut valtausoikeuden suorittamista. Kunta on perustellut vastustustaan valtausalueiden Teyrisuo NE ja SW 1-2 osalta sillä, että tuleva kaivostoiminta tulisi aiheuttamaan huomattavaa haittaa alueen asumisen ja työpaikkatoiminnan järjestämiselle ja alueiden kehittämiselle sekä sillä, että valtausalueet sijoittuvat osittain pohjavesialueelle.

Hakija on esittänyt vastineessaan, etteivät tutkimustoimenpiteet vaikuta kunnan suunnittelemaan maankäyttöön. Suunnitellut malminetsintämenetelmät eivät aiheuta merkittävää häiriötä alueella olevalle asutukselle eikä malminetsintä vaikeuta aluetta koskevan yleiskaavan toteuttamista. Kyse on malminetsinnästä eikä kaivostoiminnasta. Valtauksen myöntäminen alueelle ei vaikuta alueiden omistajien oikeuteen käyttää omistamiaan alueita hyväkseen haluamallaan tavalla. Lisäksi hakija on esittänyt alueella tehtävien geologisten tutkimusten tarjoavan myös lisätietoa pohjavesien suojelun näkökulmasta. Outokummun jakso, jolle hakemus sijoittuu, on maailmankuulu rikkaista monimetallimalmeistaan. Mahdollisella merkittävällä mineralisaatiolla olisi merkittävä kansan- ja aluetaloudellinen merkitys sekä yhteiskunnan raaka-ainehuollon että alueellisen kehittämisen kannalta, jonka myötä alueen mineraalivarannon kartoittamiselle on erityinen tarve.

Edellä esitetyllä tavalla pelkää se, että alue sijoittuu oikeusvaikutteiselle yleiskaava-alueelle, ei yksistään ole riittävä peruste kunnan vastustukselle eikä siten valtauksen este. Kunnan vastustukselle on lainkohdassa asetettu kvalifikaatio, eli vastustuksen on perustuttava alueidenkäyttöön liittyvään pätevään syyhyn ollakseen kaivoslain 6.1 §:n 8 kohdassa tarkoitettu este. Kaupunki on perustellut vastustustaan mahdollisesta tulevasta kaivostoiminnasta aiheutuvilla haitoilla sekä sillä, että alueet sijoittuvat osin pohjavesialueelle. Kaupunki ei ole tuonut esiin valtausoikeuden nojalla suoritettavaan tutkimustoimintaan liittyviä näkökohtia suhteessa alueella voimassaolevaan oikeusvaikutteiseen yleiskaavan sisältöön. Kaivosviranomaisen katsoo, että alueen kunta ei ole vastustanut valtausta kaivoslain 6.1 §:n 8 kohdassa tarkoitettulla tavalla pätevästä alueidenkäyttöön liittyvästä syystä. Valtauspäätöksen nojalla suoritettavasta malminetsinnästä ei aiheudu oleellista häiriötä kaavanmukaiselle toiminnalle. Samalla Outokummun jaksolla, jolle haettu valtausalue sijoittuu, on toiminut useita kaivoksia ja on siten yleisesti tiedossa, että alue on hyvin malmipotentialista. Ottaen huomioon alueen tämän erityispiirteen, kaivosviranomaisen toteaa lisäksi, että vaikka kunnan vastustuksen olisi katsottu perustuvan alueidenkäyttöön liittyvään pätevään syyhyn, hakemuksen hyväksymiselle olisi ollut kaivoslain 6.1 §:n 8 kohdassa tarkoitettu erityinen syy, jonka myötä alueelle ei kohdistu lainkohdassa tarkoitettua estettä ja valtausoikeus on siten myönnettävä kunnan vastustuksesta huolimatta. Kaupungin esittämät alueiden käyttöön liittyvät erityistarpeet on kuitenkin osaltaan huomioitu päätöksessä rajaamalla myönnetyn valtausoikeuden kesto kolmeen vuoteen.

Outokummun kaupungilla on vireillä oikeusvaikutteisen Outokummun keskustan osayleiskaavan laatiminen kaupungin keskusta-alueelle. Koska kaavaa ei ole olemassa tätä päätöstä tehtäessä eikä osayleiskaavahanke myöskään ole ollut vireillä valtaushakemusta jätettäessä, ei hanke muodosta kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 8-kohdan mukaista estettä.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja niiden perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa kolme (3) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Kun otetaan huomioon tutkimussuunnitelmassa esitettyjen tutkimustoimenpiteiden laatu, alueella aiemmin tehdyt tutkimukset, alueen erityispiirteet, valtausalueen sijainti suhteessa oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan sekä Outokummun kaupungin valtaushakemusta koskeva lausunto, on kolmen vuoden voimassaoloaika pidettävä riittävänä.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaololle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään. Kaivoslain (621/2011) 180.2 §:ssä olevan siirtymäsäännöksen mukaan valtausoikeuden voimassaolon jatkamiseen sovelletaan, mitä lain 61, 66 ja 72 §:ssä säädetään malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta. Kaivoslain (621/2011) 66 §:n 2 momenttiin perustuvan kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.1 §:n mukaan hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi tulee toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen valtausoikeuden voimassaolon päättymistä.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinomismahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12.3 §:n rajoite koskien valtausalueella louhittujen kaivoskivennäisten hyväksi käyttämistä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritettavasta ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei valtauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179.2 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 15.3 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan oikeussuojan kannalta keskeinen. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvää ja ohimenevää vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä aiheutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 § koskien ilmoitusta malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista.

5. Siltä osin kun nyt myönnettävä valtausalue sijoittuu maa-ainesten ottoalueelle, on valtaajan vuosittain ennen tutkimustoimenpiteiden aloittamista laadittava tarkennettu tutkimussuunnitelma aiotuista tutkimuksista siltä osin kuin kyse on maa-ainesten ottoalueesta ja toimitettava se hyvissä ajoin etukäteen asianomaiselle maa-ainestenottoyhtiölle sekä tiedoksi Tukesille. Tutkimussuunnitelmasta tulee käydä ilmi tutkimusten aikataulu, toimenpiteet ja käytettäväksi suunnitellut alueet. Tutkimustöitä maa-ainesten ottoalueella voi suorittaa vain asianomaisen maa-ainestenottoyhtiön määrääminä ajankohtina. Maa-ainesten ottoalueella on noudatettava asianomaisen maa-ainestenottoyhtiön määräämiä turvallisuusohjeita.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4-kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta taikka niiden vaikutusta alueella suoritettavalle maa-ainesten otolle, liitetään päätökseen määräys toimittaa vuosittain asianomaiselle maa-ainestenottoyhtiölle ja Tukesille tarkennettu tutkimussuunnitelma ennen kuin valtaaja ryhtyy tutkimustoimenpiteisiin maa-ainesten ottoalueella. Tällä varmistetaan, ettei tutkimustoimenpiteistä aiheudu kaivoslain 12.2 §:ssa mainittua vahinkoa tai haittaa tai vaaraa tutkimuksia suorittavalle henkilöstölle. Samalla asianomainen maa-ainestenottoyhtiö voi määrittää ajankohdat, jolloin tutkimuksia voidaan suorittaa maa-ainesten ottoalueella ja Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta kyseisellä alueella.

6. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Selvityksen tulee sisältää tiedot käytetyistä tutkimus- ja työmenetelmistä sekä yhteenvedo tehdyistä tutkimuksista ja niiden pääasiallisista tuloksista. Kalenterivuosiokohtaisen selvityksen jättämisen ajankohta ilmenee kulloisestakin kaivosviranomaisen raportointia koskevasta ohjeesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään lain 179.3 §:ssä tarkoitetun siirtymäsäännöksen myötä. Lainkohdan nojalla asiasta on säädetty tarkemmin kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 4 §:ssä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita yksityiskohtaisemmin raportoinnin muodosta ja ajankohdasta Tukesin internet-sivuilla julkaistavassa ohjeessa.

7. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

8. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden (6) kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoa-aineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

9. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain (86/2000) 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoainetta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain (646/2011) 28 §:n nojalla valtaajan on järjestettävä jätehuolto sekä noudattaa, mitä jätelain 29 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain 72 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty ympäristöön jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Jätelain 73 §:n nojalla roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

10. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairausten osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpa- taan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten

kuin kaivoslain (503/1965) 12.2 § edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa, jonka mukaan valtaajan on luovuttuaan valtauksesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon.

11. Jos valtaaja aikoo valtauksen voimassaoloaikana suorittaa koelouhintaa, kuivattamista tai koerikastusta taikka muita ympäristö- tai muilta vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä, on valtaajan ilmoitettava tästä etukäteen kaivosviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteen aloittamista. Kaivosviranomaisen voi valvontaa varten ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4-kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus ennen ryhtymistä lain 12 §:ssä sallittuihin, mutta vaikutuksiltaan tavanomaisia tutkimustoimenpiteitä merkittävämpiin toimenpiteisiin. Tällä varmistetaan sen selvittäminen, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain (86/2000) 61 §:ssä tarkoitettua koetoimintailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

12. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat velvoitteet, rajaukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lisäksi todetaan, että

- Hakemusalueet sijaitsevat osittain II-luokan pohjavesialueella. Koska alue ei sijoitu I luokan pohjavesialueelle ja kun otetaan lisäksi huomioon lupamääräys 12, hakijalle ei ole tarpeen asettaa pohjavesialueen johdosta lupamääräystä. On huomattava, että valtaaja on velvollinen noudattamaan ympäristönsuojelulain (86/2000) 8 §:ssä säädettyä pohjaveden pilaamiskieltoa suoraan ympäristönsuojelulain nojalla. Kaivosviranomaisen kiinnittää valtaajan huomiota ELY-keskuksen lausunnossa pohjavesialueesta todettuun ja siihen, että pohjavesialueella toimittaessa on syytä noudattaa erityistä varovaisuutta pohjaveden suojelemiseksi.

- Maa-ainesten ottaminen ja kaivoslaissa tarkoitettu valtausoikeuden nojalla suoritettava malminetsintä eivät sulje toisiaan pois ja ovat siten mahdollisia rinnakkain samalla alueella. Asiasta on mm. korkeimman hallinto-oikeuden 10.12.2013 antama ratkaisu taltionumero 3841, diaarinumero 483/1/13. Kaivoslain mukainen valtausoikeus ei muodosta estettä maa-ainesten ottamiselle. Valtausoikeuden saaminen valtausalueeseen ei sellaisenaan tuota hakijalle oikeutta hallita aluetta rajoittamattomasti, vaan ainoastaan suorittaa kaivoskivennäisiä koskevaa tutkimusta alueella päätöksen lupamääräykset huomioon ottaen. Alueella harjoitettava maa-ainesten ottaminen on huomioitu lupamääräyksellä 5.
- Mielipiteessä on vaadittu kaivosviranomaista edellyttämään hakijalta riittävää vakuutta ottaen huomioon alueen käyttö merkittävänä elinkeinotoiminnan alueena. Kaivoslain 503/1965 mukaisesti annettavissa valtausoikeutta koskevissa asioissa kaivosviranomaisen ei itsenäisesti aseta mainittuja vakuuksia, toisin kuin kaivoslain 621/2011 nojalla annettavissa malminetsintäluvuissa. Lupamääräyksen 4 mukaisesti maanomistajalla tai -haltijalla itsellään on kuitenkin mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista maastotöiden tai väliaikaisten rakennelmien aiheuttamasta vahingosta tai haitasta. Samaan määräykseen sisältyy se, että valtaajan on ilmoitettava kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille kirjallisesti etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Tässä yhteydessä maanomistajalla on mahdollisuus tuoda esiin tarpeelliseksi katsomiaan seikkoja koskien mm. tutkimustyössä käytettäviä reittejä ja kohteita.

Hakemuksesta kuultaessa kertyneessä materiaalissa on tuotu esiin kaivostoimintaan liittyviä näkökohtia. Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä. Valtausalue on rajattu kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 6-kohdan mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (503/1965)
 Kaivoslaki (621/2011)
 Kaivosasetus (663/1965)
 Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
 Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
 Hallintolaki (434/2003)
 Jätelaki (646/2011)
 Ympäristönsuojelulaki (86/2000)
 Työ- ja elinkeinoministeriön asetus maksullisista suoritteista (1146/2009)

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **4.8.2014**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeus-hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Itä-Suomen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Puijonkatu 29, 2 krs, 70100 Kuopio

postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

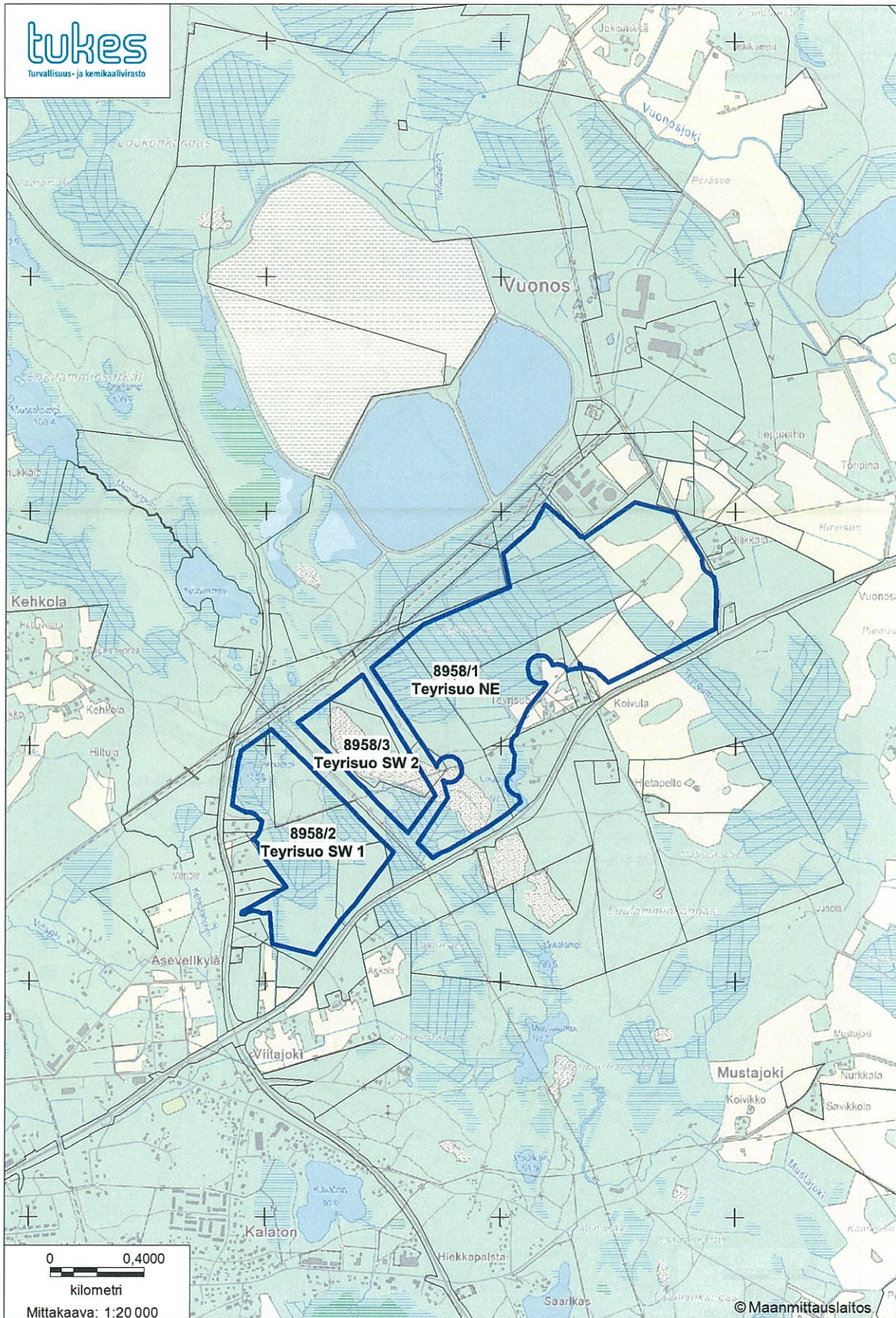
puhelin: 029 56 42500

telekopio: 029 56 42501

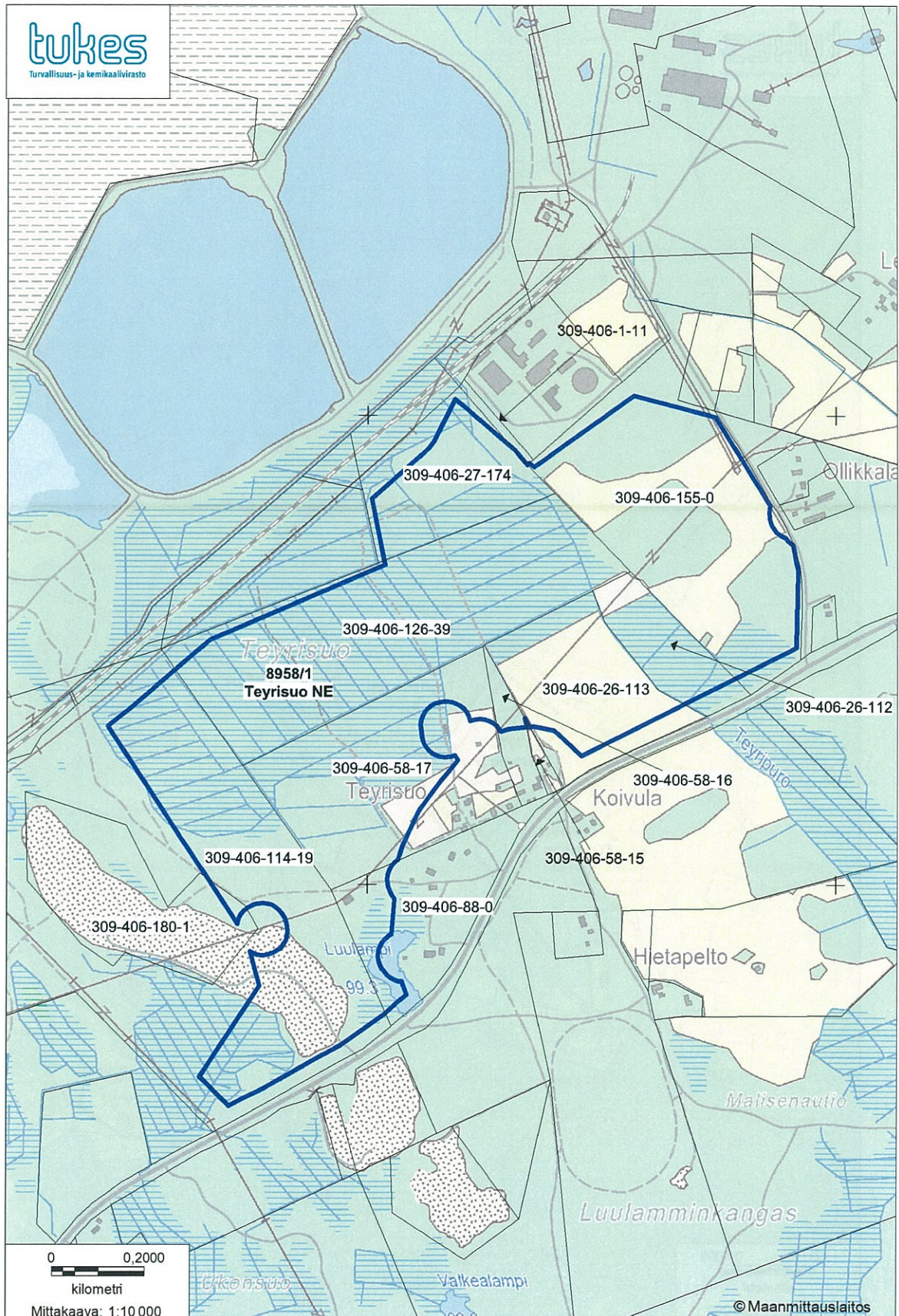
sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

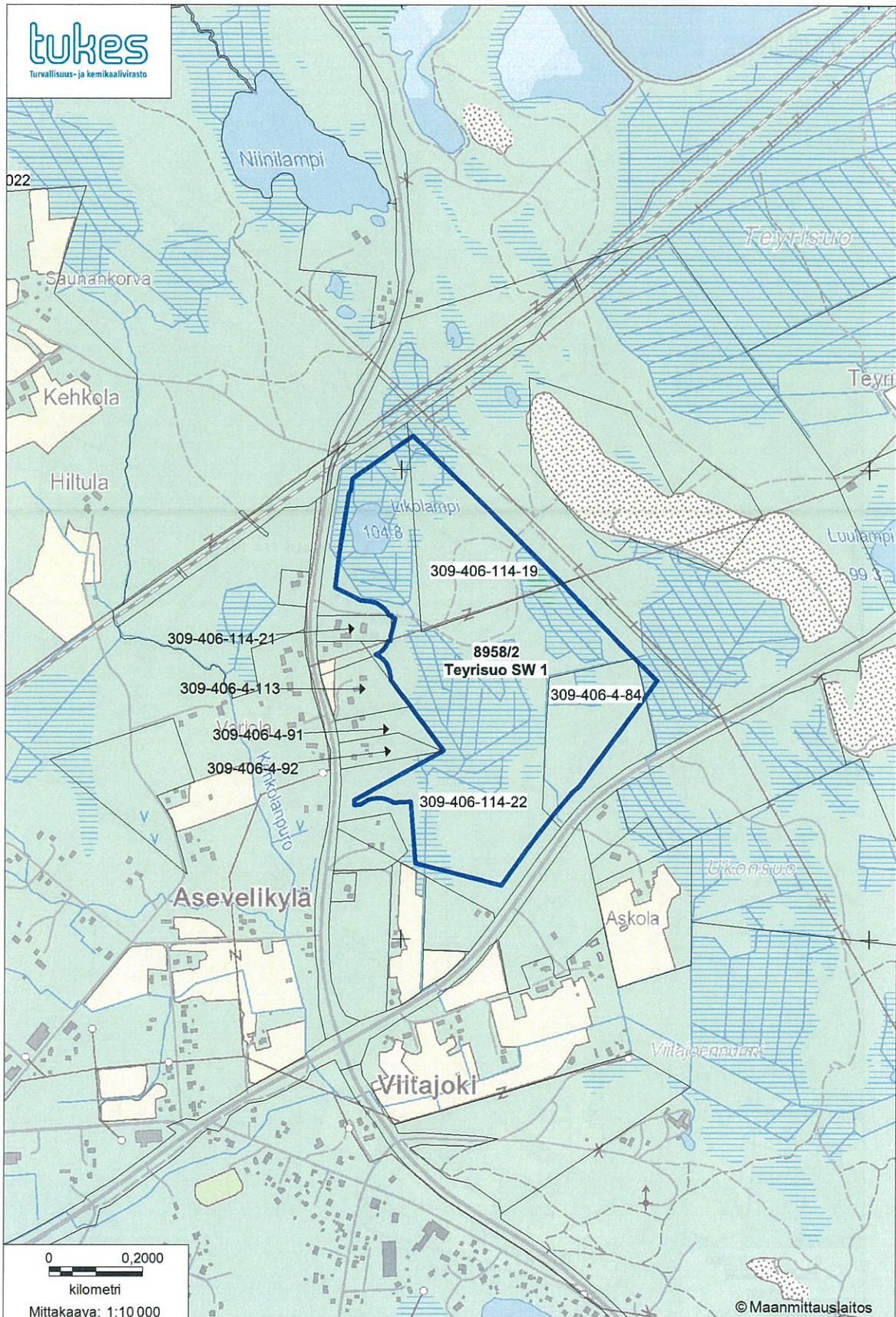
Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

